

UBBO-SATHLA

... protože Ubbo-Sathla je pramen i konec. Před příchodem Zhothaquaha nebo Yok-Zothotha nebo Kthulhuta z hvězd pobýval Ubbo-Sathla v kouřících bažínách čerstvě stvořené Země: hmota bez hlavy či údů, plodící šedé, beztvaré mloky odporných prvotních prototypů pozemského života... A říká se, že všechny pozemský život se nakonec k Ubbo-Sathlovi po velikém kruhu času vrátí.

– Kniha Eibonova

Paul Tregardis našel ten mléčný krystal v neuspořádaném harampádí pocházejícím z různých míst i dob. Vešel do obchodu prodavače kuriozit z náhlého popudu, aniž by hledal nějaký konkrétní předmět, chtěl se pouze v klidu rozptýlit obhlížením a ohmatá-

váním různých věcí shromážděných z nejrůznějších končin. Roztržitě se rozhlížel, až jeho pozornost upoutal matný třpyt na jednom stole, a ze stínu mezi ošklivou aztéckou soškou, zkamenělým vejcem dinornisa a obscénním fetišem z černého dřeva z Nigeru vyprostil podivný kulatý kámen.

Velikostí připomínal menší pomeranč a na koncích byl mírně zploštělý, jako planeta s póly. Tregardise zmátl, protože nevypadal jako běžný krystal, byl zamžený a měňavý a jeho srdce co chvíli zazářilo, jako by se uvnitř rozsvěcoval a temněl. Když jej podržel proti zimnímu oknu, chvíli jej studoval, ale nedokázal určit, v čem tajemství toho neobvyklého a pravidelného blikání vězí. Jeho zmatek brzy zkomplikoval sílící matný a neurčitý pocit, že ho zná, že jej už viděl za okolností, na které dočista zapomněl.

Obrátil se na prodavače, trpasličího Hebrejce, který sám připomínal zaprášenou starožitnost a působil dojmem, že je zabrán do nějakého kabalistického snění a povznesen nad obchodní zájmy. „Můžete mi o něm něco povědět?“

Obchodník trhl rameny a současně obočím. „Je velmi starý – snad z doby kamenné. Moc vám toho neřeknu, protože se toho o něm moc neví. Nějaký geolog ho našel v Grónsku, pod ledovcem, v miocénské vrstvě. Kdo ví? Možná to patřilo nějakému čaroději v pravěké Thule. Grónsko bylo pod miocénským sluncem teplý, úrodný kraj. Nepochybně je to magický krystal a člověk možná mohl spatřit v jeho srdci zvláštní výjevy, když se díval dost dlouho.“

Tregardis se docela lekl, protože obchodníkův na první pohled fantastický nápad mu připomněl jeho vlastní průzkumy v oboru tajných nauk, a zejména si vzpomněl na *Knihu Eibonovu*, nejpodivnější a nejvzácnější z okultních zapomenutých svazků, o němž se říká, že se k nám dostal prostřednictvím řady překladů z prehistorického originálu napsaného ve ztraceném jazyce Hyperborey. Tregardis s velkými obtížemi získal středověkou francouzskou verzi – výtisk, který patřil mnoha generacím čarodějů

a satanistů – , ale nikdy nedokázal vyhledat řecký rukopis, z něhož tato verze vychází.

Dávný, bájný originál měl být dílem velkého hyperborejského čaroděje, po němž získal jméno. Byla to sbírka temných a zlověstných mýtů, liturgií, obřadů a zaklínadel, zlých i esoterických. Během studií, které by průměrný člověk považoval za víc než neobvyklé, Tregardis porovnával, nikoli bez rozechvění, francouzský svazek s děsivým *Necronomiconem* šíleného Araba Abdula Alhazreda. Našel mnoho shod nejtemnějšího a nejhrůznějšího významu, společně s mnoha zakázanými údaji, které Arab buď neznal, nebo je vynechal... nebo to udělali jeho překladatelé.

Že by se mu vybavilo tohle? napadlo Tregardise – krátká, letmá zmínka v *Knize Eibonově* o zamženém krystalu, který patřil čaroději Zonu Mezzamalechovi v Mhu Thulanu? Samozřejmě to všechno bylo příliš fantastické, příliš hypotetické, příliš neuvěřitelné – ale Mhu Thulan, nejsevernější část starověké Hyperborey, měl zhruba odpovídat modernímu Grónsku, které bylo dříve spojeno jako poloostrov s hlavním kontinentem. Mohl by ten kámen v jeho ruce nějakou báječnou náhodou být krystalem Zona Mezzamalecha?

Tregardis se na sebe v duchu ironicky ušklíbl za to, že ho něco tak absurdního vůbec napadlo. Takové věci se nestávají – aspoň ne v současném Londýně, a *Eibonova kniha* byla s veškerou pravděpodobností stejně jen čirou, pověrečnou fantazií. Přesto na tom krystalu bylo něco, co ho nadále provokovalo a lákalo. Nakonec ho koupil, a za vcelku nízkou cenu. Sumu určil prodavač a kupec ji zaplatil bez smlouvání.

S krystalem v kapse spěchal Paul Tregardis zpět do svého podnájmu, místo aby pokračoval v příjemných toulkách. Položil mléčnou kouli na svůj psací stůl, kde poměrně pevně zůstala stát na svém zploštělém konci. Potom, stále se usmívaje svému absurdnímu počínání, vytáhl žlutý pergamenový rukopis *Knihy Eibonovy*, která měla své místo v dosti obáshlé sbírce exkluzivní literatury.

Otevřel knihu v kožené, červy prožrané vazbě se zašlými železnými sponami a přečetl si odstavec, který se týkal Zona Mezzamalecha, který si zároveň překládal z archaické francouzštiny:

Tento čaroděj, který byl mocný mezi kouzelníky, našel zamlžený kámen podobný kouli a na koncích trochu zploštělý, v němž dokázal spatřit mnoho vizí ze zemské minulosti, dokonce z počátků Země, kdy Ubbo-Sathla, pramen nezplozený, ležel rozlehlý a odulý a kvasící uprostřed slizu, z něhož stoupaly výpary... Ale o tom, co spatřil, zanechal Zon Mezzamalech málo zpráv a lidé říkají, že už zmizel, a to způsobem, který není znám, a s ním se ztratil i zamlžený krystal.

Paul Tregardis rukopis odložil. Znovu jej cosi lákalo a dráždilo, jako ztracený sen nebo vzpomínka upadlá v zapomnění. Ponoukaný pocitem, jež nezkoumal ani o něm nepochyboval, se posadil za stůl a upřeně se do chladné, mlhavé koule zahleděl. Cítil očekávání, které pro něj bylo tak známou, všeprostopující součástí vědomí, že si ho pro sebe ani nepojmenoval.

Seděl minutu za minutou a pozoroval pravidelné poblikávání záhadného světla v srdci krystalu. Nepostřehnutelně, postupně se v něm rozhostil snový pocit rozdvojení, a to jak jeho osoby, tak okolí. Stále byl Paulem Tregardisem – a přesto byl kýmsi jiným. Pokoj se nacházel v jeho londýnském bytě – a zároveň byl komnatou na jakémsi cizím, ale dobře známém místě. *A v obou případech upřeně hleděl do téhož krystalu.*

Po určité době, což Tregardise nijak nepřekvapilo, se proces opětovné identifikace dovršil. Věděl, že je Zonem Mezzamalechem, čarodějem z Mhu Thulanu a badatelem všech učení před jeho epochou. Znalec strašných tajemství, která Paul Tregardis, milovník antropologie a okultních věd v moderním Londýně, neznal, se snažil pomocí mléčného krystalu nabyt ještě starší a strašlivější znalosti.

Získal ten kámen pochybným způsobem z více než pochybného zdroje. Byl jedinečný a neměl sobě rovného v žádné zemi ani době. V jeho hlubinách se měly zrcadlit všechny předchozí roky a všechny věci, které kdy existovaly a vyjevily se trpělivému divákovi. A Zon Mezzamalech snil, že pomocí krystalu znovu objeví moudrost bohů, kteří zemřeli dřív, než se zrodila Země. Odebrali se do prázdnoty bez světla a zanechali své učení vepsané do destiček z nadhvězdného kamene, a ty destičky střežil v prvotním bahně beztvary, jednoduchý polobůh Ubbo-Sathla. Ty desky by mohl najít a přečíst pouze s pomocí krystalu.

Nejdřív vyzkoušel údajnou moc oné koule. Komnata kolem něj, obložená slonovinou, zaplněná knihami kouzel a proprietami, pomalu mizela z jeho vědomí. Před ním, na stole z jakéhosi tmavého hyperborejského dřeva, na němž byly vyryty pitvorné znaky, krystal jakoby bobtnal a prohluboval se, a v jeho zamžené hlubině Tregardis spatřil míhání útržků nezřetelných výjevů, které létaly jako bubliny v mlýnském náhonu. Shlížel na skutečný svět a města; lesy, hory, moře a louky pod ním plynuly, světlaly a temněly s plynoucími dny a nocemi v jakémisi přízračně zrychleném proudu času.

Zon Mezzamalech zapomněl na Paula Tregardise – zapomněl i na svou vlastní bytost a komnatu v Mhu Thulanu. S každou další chvílí se proudící vize v krystalu projasňovala a byla čím dál zřetelnější, a samotná koule se prohlubovala, až se mu točila hlava, jako by hleděl z nejisté výšiny do nezměrné propasti. Věděl, že v krystalu běží čas pozpátku, že před ním rozvíjí živý obraz všech minulých dní. Ale sevřela ho podivná obava a už se bál dívat se dál. Jako někdo, kdo téměř spadl ze srázu, sebou prudce trhl a od té tajemné koule se odtáhl.

Ohromný vířící svět, do nějž nahlížel, se jeho pohledu opět jevil jako malý a zamžený krystal položený na stole pokrytém runami v Mhu Thulanu. Potom, postupně, se mu začalo zdát, že se velká místnost s obložením z vyřezávané mamutí slonoviny

zmenšuje a vypadá obyčejněji. A Zon Mezzamalech, ztrácející své nadpřirozené vědomosti a čarodějnou moc, se přízračně vrátil do Paula Tregardise.

Přesto se zdálo, že se nedokázal vrátit úplně. Tregardis, omámený a užaslý, zjistil, že sedí před psacím stolem, na nějž tu zploštělou kouli položil. Byl zmatený jako někdo, komu se zdá sen a ještě se z něj plně neprobral. Místnost jej poněkud mátl, jako by s jejími rozměry a vybavením bylo něco v nepořádku, a vzpomínka na nákup krystalu od prodavače kuriozit se podivně a nepatřičně prolínala s dojmem, že ho získal úplně jinak.

Cítil, že se mu stalo něco velmi zvláštního, když nahlížel do krystalu, ale co to bylo, na to si vzpomenout nemohl. Ocítl se v podobném duševním zmatku, jaký následuje po hašíšových orgiích. Ujistil se, že je Paulem Tregardisem, že bydlí v jisté ulici v Londýně, že se píše rok 1932. Ale tyto obyčejné pravdy jaksi ztratily svůj význam i hodnotu a všechno kolem mu připadalo nehmotné. Stěny se vlnily jako dým, lidé na ulicích byli pouhými přízraky přízraků a on sám byl ztraceným stínem, toulavou ozvěnou čehosi dávno zapomenutého.

Rozhodl se, že svůj experiment s nahlížením do krystalu již opakovat nebude. Účinky byly příliš nepříjemné a podezřelé. Avšak hned druhý den se vlivem nevysvětlitelného nutkání, jemuž téměř mechanicky a ochotně podlehl, ocítl na židli před zamlženou koulí. Opět se stal čarodějem Zon Mezzamalechem v Mhu Thulanu, znovu snil, že získá znalosti předsvětských bohů, znovu se ve strachu odtáhl před prohlubujícím se krystalem, jako by se bál pádu, a znovu – ale nejistě a matně, jako blednoucí přízrak – byl Paulem Tregardisem.

Třikrát, den za dnem, Tregardis tento prožitek zopakoval a po každé byla jeho osoba a svět kolem něj chatrnější a nejasnější než předtím. Měl pocity jako člověk, který sní a téměř se probouzí, a samotný Londýn byl neskutečný jako krajina, která uniká před pohledem snícího, protože se ztrácí v kalné mlze a mléčném

světla. Kromě toho všeho cítil hroživé zástupy ohromných obrazů, cizích, ale napůl známých. Bylo to, jako by se kolem něj rozpouštěly fantasmagorie času a prostoru, aby mu odhalily pravou skutečnost – nebo jiný snový prostor a čas.

Konečně přišel den, kdy se před krystal posadil – a nevrátil se jako Paul Tregardis. Byl to den, kdy si Zon Mezzamalech kurážně nevyšiml jistých zlých a neblahých varování a rozhodl se překonat svůj zvláštní strach, že jeho tělo padne do vidiny světa, do nějž nahlížel – strach, který mu dosud bránil sledovat zpětný proud času kamsi dál. Ujišťoval se, že onen strach musí přemoci, pokud má kdy spatřit a přečíst ztracené desky bohů. Nespatřil dosud nic víc než několik útržků z let v Mhu Thulanu bezprostředně předcházejících současnosti – z let patřících ještě do jeho života. A mezi těmi roky a Počátkem ležely nezměrné epochy.

Krystal se znovu v jeho pohledu nesmírně prohloubil a ukázal výjevy a události, které plynuly ve zpětném proudu. Znovu mu magické znaky na tmavém stole zmizely z obzoru a čarodějně vyřezávané stěny komnaty se rozplynuly v pouhý náznak snu. Znovu se mu strašnou závratí zatočila hlava, když se nakláněl nad vířící a točící se strašnou propastí času v kouli podobné světu. Ustrašeně, bez ohledu na své rozhodnutí, se chtěl odtáhnout, ale díval se a nakláněl příliš dlouho. Zmocnil se ho pocit, že padá do propasti, jako by jej vtahoval vír, jemuž není možno vzdorovat, jako by padl do maelströmu, který jej stahuje dolů skrz míhající se proměnlivé obrazy z jeho vlastní minulosti do předchozích let a dimenzí. Připadalo mu, že prodělává bolesti obrácené smrti, a pak už nebyl Zonem Mezzamalechem, moudrým a učeným pozorovatelem krystalu, ale skutečnou součástí přízračně uhánějícího proudu, který tekł pozpátku, aby se dostal k Počátku.

Zdalo se mu, že žije bezpočet životů, zemřel myriádou smrtí, a pokaždé zapomněl na smrti i život, které předtím prožil. Bojoval jako válečník v téměř legendárních bitvách, byl dítětem hrajícím si v ruinách jakéhosi starého města v Mhu Thulanu, byl králem,

světla. Kromě toho všeho cítil hroživé zástupy ohromných obrazů, cizích, ale napůl známých. Bylo to, jako by se kolem něj rozpouštěly fantasmagorie času a prostoru, aby mu odhalily pravou skutečnost – nebo jiný snový prostor a čas.

Konečně přišel den, kdy se před krystal posadil – a nevrátil se jako Paul Tregardis. Byl to den, kdy si Zon Mezzamalech kurážně nevyšiml jistých zlých a neblahých varování a rozhodl se překonat svůj zvláštní strach, že jeho tělo padne do vidiny světa, do nějž nahlížel – strach, který mu dosud bránil sledovat zpětný proud času kamsi dál. Ujišťoval se, že onen strach musí přemoci, pokud má kdy spatřit a přečíst ztracené desky bohů. Nespatřil dosud nic víc než několik útržků z let v Mhu Thulanu bezprostředně předcházejících současnosti – z let patřících ještě do jeho života. A mezi těmi roky a Počátkem ležely nezměrné epochy.

Krystal se znovu v jeho pohledu nesmírně prohloubil a ukázal výjevy a události, které plynuly ve zpětném proudu. Znovu mu magické znaky na tmavém stole zmizely z obzoru a čarodějně vyřezávané stěny komnaty se rozplynuly v pouhý náznak snu. Znovu se mu strašnou závratí zatočila hlava, když se nakláněl nad vířící a točící se strašnou propastí času v kouli podobné světu. Ustrašeně, bez ohledu na své rozhodnutí, se chtěl odtáhnout, ale díval se a nakláněl příliš dlouho. Zmocnil se ho pocit, že padá do propasti, jako by jej vtahoval vír, jemuž není možno vzdorovat, jako by padl do maelströmu, který jej stahuje dolů skrz míhající se proměnlivé obrazy z jeho vlastní minulosti do předchozích let a dimenzí. Připadalo mu, že prodělává bolesti obrácené smrti, a pak už nebyl Zonem Mezzamalechem, moudrým a učeným pozorovatelem krystalu, ale skutečnou součástí přízračně uhánějícího proudu, který tekł pozpátku, aby se dostal k Počátku.

Zdalo se mu, že žije bezpočet životů, zemřel myriádou smrtí, a pokaždé zapomněl na smrti i život, které předtím prožil. Bojoval jako válečník v téměř legendárních bitvách, byl dítětem hrajícím si v ruinách jakéhosi starého města v Mhu Thulanu, byl králem,

kteřý vládl, když město bylo na vrcholu své slávy, byl prorokem, který předpověděl jeho vybudování i jeho zkázu. Jako žena oplakával mrtvého v dávno rozpadlé *necropoli*, jako pravěký čaroděj mumlal primitivní zaklínadla raného čarodějnictví, jako kněz nějakého boha z předlidské doby třímal obětní nůž v jeskynních chrámech z pilířového čediče. Život za životem, epochu za epochou se vracel dlouhými a tápavými úseky, jimiž se Hyperborea povznášela od divoštství k vyspělé civilizaci.

Stal se barbarem v troglodytickém kmeni, letěl z hor pomalu se sunoucího ledu předchozí doby ledové do zemí osvětlených brunátnou září věčných vulkánů. Potom, po nespočetných letech, už nebyl mužem, ale zvířetem podobným člověku, toulajícím se po lesích z obřích kapradin a přesliček, nebo si budoval neforemné hnízdo ve větvích mohutných cykasů. V eonech přecházejících vjemů, zárodku chtíče a hladu, původního strachu a šílenství byl někým – nebo něčím –, kdo se neustále vracel v čase. Smrt se stala zrozením a zrození smrtí. V pomalém obraze obrácené proměny se zdálo, že se země rozplývá, shazuje kopce a hory z každé následující vrstvy. Slunce se nad bažinami, z nichž se kouřilo a které překypovaly zárodky života, stále zvětšovalo a mohutnělo a vegetace byla čím dál hojnější. A ta věc, která bývala Paulem Tregardisem, která bývala Zonem Mezzamalechem, se účastnila vší té monstrózní devoluce. Létala na pterodaktylich křídlech zakončených drápy, plavala ve vlažných mořích v ohromném, vlnícím se těle ichtyosaura, řvala opancéřovaným hrdlem jakéhosi zapomenutého behemota na obrovský měsíc, který propaloval prehistorickou mlhu.

Nakonec, po epochách pravěké zvířeckosti, se ta věc stala jedním ze ztracených hadích lidí, kteří postavili svá města z černé ruly a bojovali své nenávislné války na prvním kontinentu světa. Vlnila se po ulicích z doby před érou lidí a po podivně klikatých sklepeních, dívala se na pravěké hvězdy z vysokých bábelských věží, klaněla se a syčela litanie před velkými hadími modlami.

Vracela se léty a věky hadí éry a byla něčím, co se plazilo v bahně, co se ještě nenaučilo myslet, snít a stavět. A přišel čas, kdy už nebyl žádný kontinent, jen širá, nepřehledná bažina, moře slizu bez hranic i obzoru, bez břehu i vyvýšenin, které kypělo slepým hemžením beztvarych výparů.

Tam, na šedavém počátku Země, uprostřed toho šlemu a výparů, spočívala beztvará masa Ubbo-Sathly. Bez hlavy, bez orgánů a údů, odlupoval ze svých promáčených boků v pomalé, neustávající vlně amébní formy, archetypy pozemského života. Byl hrozný – kdyby zde žil někdo, kdo by tu hrůzu mohl pochopit – a odporný – kdyby zde žil někdo, kdo by cítil odpor. Kolem něj, ležící nebo nakloněné v bahně, ležely mohutné desky z kamene vytěženého na hvězdách, do nichž byla vepsána nepředstavitelná moudrost bohů z doby před světem.

A tam, k cíli zapomenutého hledání, to táhlo onu věc, jež bývala – nebo někdy bude – Paulem Tregardisem a Zonem Mezzamalechem. Stala se beztvarym prvotním mlokem, takže se rozplizle a nevědomě plazila přes skácené desky bohů a slepě bojovala s ostatními zplozenci Ubbo-Sathly a ničila je.

O Zonu Mezzamalechovi a jeho zmizení není nikde zmínka, kromě krátkého odstavce v *Knize Eibonově*. Co se týče Paula Tregardise, který také zmizel, objevila se o něm krátká noticka v několika londýnských novinách. Vypadá to, že o něm nikdo nic neví: zmizel, jako by nikdy nebyl, a krystal nejspíš zmizel s ním. Nikdo ho alespoň již nenašel.